

Brüssel, 16. september 2026
(OR. en)

13163/26

COSI 139
CRIMORG 194
JAI 1144
PARLNAT 169
EP
PARLNAT

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	12602/26
Teema:	Euroopa Parlamendile ja liikmesriikide parlamentidele esitatav aruanne sisejulgeolekualase operatiivkoostöö alalise komitee tegevuse kohta ajavahemikul 2025. aasta jaanuarist kuni 2026. aasta juunini

Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 71 ja nõukogu otsuse 2010/131/EL (sisejulgeolekualase operatiivkoostöö alalise komitee (COSI) moodustamise kohta) artikli 6 lõikele 2 esitatakse Euroopa Parlamendile ja liikmesriikide parlamentidele aruanne COSI tegevuse kohta ajavahemikul 2025. aasta jaanuarist kuni 2026. aasta juunini.

**Euroopa Parlamendile ja liikmesriikide parlamentidele esitatav aruanne
sisejulgeolekualase operatiivkoostöö alalise komitee (COSI) tegevuse kohta
ajavahemikul 2025. aasta jaanuarist kuni 2026. aasta juunini**

Sisukord

1. EXECUTIVE SUMMARY.....	4
2. HORIZONTAL MATTERS CONCERNING INTERNAL SECURITY.....	6
2.1 European Internal Security Strategy	6
2.2 Internal security mainstreaming	7
3. SERIOUS AND ORGANISED CRIME	8
3.1 EMPACT	8
3.2 Organisation and prioritisation of networks affiliated with the LEWP (Police)	9
3.3 The administrative approach and special investigative techniques	9
3.4 The use of online infrastructure for organised crime-related violence.....	10
3.5 Drug trafficking.....	10
3.6 Preventing and combating migrant smuggling in the digital age.....	11
3.7 Trafficking in human beings.....	11
3.8 Follow the money: Financial investigations and cryptocurrencies	12
3.9 Illicit trafficking of cultural goods.....	12
4. COUNTERTERRORISM AND VIOLENT EXTREMISM.....	13

5.	TECHNOLOGY AND INNOVATION	14
5.1	Access to data for effective law enforcement.....	14
5.2	Operational cooperation to counter drone threats	15
5.3	EU Innovation Hub for Internal Security	16
6.	INTERNATIONAL COOPERATION	17
6.1	Cooperation with Latin American countries.....	17
6.2	Regional dialogue on internal security with the Mediterranean	18
6.3	Cooperation with the Western Balkans, the United States and Interpol.....	18
7.	NEXUS BETWEEN EXTERNAL AND INTERNAL SECURITY	19
7.1	Internal security implications of Russia’s war of aggression against Ukraine	19
7.2	Internal security implications of the situation in Syria	19
8.	JHA AGENCIES.....	20

1. KOKKUVÕTE

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 71 kohane sisejulgeolekualase operatiivkoostöö alaline komitee (COSI) moodustati nõukogus 2010. aastal¹ eesmärgiga hõlbustada, edendada ja tugevdada sisejulgeoleku valdkonnas pädevate liikmesriikide asutuste operatiivtegevuse koordineerimist. Ajal, mil eesistujariikide kolmiku moodustasid Poola, Taani ja Küpros, jätkas COSI oma ülesannete täitmist järelevalve-, nõuande- ja otsustusorganina, kuhu kuuluvad kõrged esindajad ELi liikmesriikidest, komisjonist ning vajaduse korral Euroopa välisteenistusest, ELi terrorismivastase võitluse koordinaatori büroost ja asjaomastest justiits- ja siseküsimumuste asutustest, luues niiviisi koostoime politsei, tolli, piirivalve, õigusasutuste ja muude asjaomaste sisejulgeoleku valdkonna osalejate tegevuse vahel. COSI-l on oluline roll strateegilise ja operatiivtasandi kokkupuutepunktis, et tagada sidusus strateegiliste soovitude ja operatiivtegevuse vahel, ning ta aitab rakendada ELi toimimise lepingu artiklis 68 sätestatud ja nõukogu poolt 12. detsembril 2024 heaks kiidetud strateegilisi suuniseid seadusandliku ja operatiivtegevuse kavandamiseks vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala piires². COSI valmistab ette justiits- ja siseküsimumuste nõukogu arutelusid sisejulgeoleku küsimuste teemal ning annab suuniseid nõukogu ettevalmistavate organite tööks. COSI enda ametlikud koosolekud toimuvad reeglina kaks korda poolaasta jooksul ja mitteametlikud kohtumised korra poolaasta jooksul, kuid samas on loodud COSI toetusrühm, kes valmistab COSI jaoks arutelusid ette ja hõlbustab selle tööd tehnilisel tasandil.

Aruandeperioodil, mis vältas 2025. aasta jaanuarist kuni 2026. aasta juunini, tegeles COSI esmajärjekorras sisejulgeoleku tulevikuperspektiividega, käsitledes muu hulgas järgmisi küsimusi: komisjoni Euroopa sisejulgeoleku strateegia ettepanek; edasine tegevus seoses juurdepääsuga andmetele tõhusa õiguskaitse eesmärgil, tuginedes tõhusa õiguskaitse eesmärgil andmetele juurdepääsu käsitleva kõrgetasemelise töörühma tööle; muud tehnoloogia arengust tulenevad probleemid, näiteks operatiivkoostöö droonidest tulenevate ohtude vastu võitlemisel; ELi sisejulgeoleku innovatsioonikeskuse tegevus. COSI tegi ettevalmistusi kuritegevusega seotud ohte käsitleva valdkondadevahelise Euroopa platvormi (EMPACT) uueks nelja-aastaseks tsüklikuks, sealhulgas selle mehhanismi raames käsitletavate ELi kuritegevusvastase võitluse 2026–2029. aasta prioriteetide määramiseks. Lisaks pööras COSI erilist tähelepanu võitlusele ebaseadusliku uimastikaubanduse, rändajate smugeldamise, inimkaubanduse, finantskuritegude ja kultuuriväärtustega ebaseadusliku kauplemise vastu. COSI jätkas terrorismiga seotud arengute

¹ 16515/09.

² 16343/24.

jälgimist, kiites heaks muutuval ohupildil põhinevad soovitusel ning juhtides tähelepanu nihilistliku äärmusluse küsimusele ja alaealiste veebipõhisele värbamisele vägivallategude toimepanemiseks. Veel üks oluline töövaldkond on olnud sise- ja välisjulgeoleku vaheline seos, mille puhul on fookuses Venemaa Ukraina-vastane agressioonisõda ning Lähis-Ida konflikti mõju sisejulgeolekule. Rahvusvahelise koostöö valdkonnas aitas COSI kaasa ELi ja Ladina-Ameerika vahelise sisejulgeolekualast koostööd puudutava dialoogi tugevdamisele. Korraldati teine ELi ja Ladina-Ameerika sisejulgeoleku komitee (CLASI) kõrgemate ametnike kohtumine, mille tulemusel jõuti kokkuleppele Euroopa Liidu liikmesriikide siseministrite ja CLASI liikmesriikide julgeoleku eest vastutavate ministrite ühisdeklaratsioonis (ELi ja CLASI ühisdeklaratsioon)³. Kõnealuse eesistujariikide kolmiku ametiajal töötas COSI selle nimel, et alustada piirkondlikku dialoogi Vahemere piirkonna partnerriikidega, pidades silmas esimese kõrgemate ametnike kohtumise korraldamist 2026. aasta sügisel. Lisaks on COSI jälginud justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste ja nende võrgustiku tegevust, aidates luua koostööd ja tagada nende töö järjepidevuse, ning aidanud kaasa aruteludele Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europol) tuleviku üle.

³ 6403/25.

2. SISEJULGEOLEKUGA SEOTUD HORISONTAALSED KÜSIMUSED

2.1 Euroopa sisejulgeolekustrateegia

ELi toimimise lepingu artikliga 68 ette nähtud ning nõukogu poolt 2024. aasta detsembris heaks kiidetud strateegilised suunised näitavad kätte vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala valdkonna ELi poliitika suuna ning pakuvad raamistiku ELi strateegilise tegevuskava (2024–2029) asjakohaste aspektide rakendamiseks.

2025. aasta mais arutas COSI teatist „Euroopa sisejulgeoleku strateegia ProtectEU“⁴, mille komisjon esitas 1. aprillil 2025, et valmistada ette justiits- ja siseküsimuste nõukogu 2025. aasta juuni istungil toimunud arvamuste vahetust. Delegatsioonid toetasid üldjoontes komisjoni poolt kindlaks määratud prioriteete ja töösuundi. Esitati küsimusi seoses komisjoni teostatava kavandatud ohuanalüüsiga ja hübriidohtude määratlusega. Üldiselt toetati justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste tugevdamist liikmesriikide toetamise ülesande täitmisel⁵.

Arutelu jätkus 2025. aasta septembris, mil delegatsioonid leppisid kokku, et komisjon peaks COSI-le esitama korrapäraseid aruandeid peamiste algatuste rakendamise kohta, mis vajadusel puudutavad ka muid valdkondi peale siseasjade. Delegatsioonid rõhutasid, et COSI-l peaks olema strateegiline ja suunav roll prioriteetide kindlaksmääramisel ja algatuste väljatöötamisel, tuginedes liikmesriikide rakendamiskogemustele.

2025. aasta novembris kinnitas COSI edasised sammud seoses nõukogu tööga, mis puudutab Euroopa sisejulgeoleku strateegia rakendamist⁶. COSI andis komisjonile strateegilisi suuniseid, et veelgi täpsustada kavandatud korrapärase ohuanalüüsi kontseptsiooni ning vältida olemasolevate struktuuride või toodete dubleerimist.

2026. aasta mais tegi komisjon ettekande valdkonnaüleste julgeolekusuundumuste kohta, asendades algselt kavandatud korrapärase ohuanalüüsi.

⁴ 7750/25.

⁵ Eesistujariik Poola koostas eesistujariigi aruande (9267/25), milles võetakse kokku nõukogus ja selle ettevalmistavates organites toimunud arutelud.

⁶ 14470/1/25 REV1.

2.2 Sisejulgeoleku peavoolustamine

COSI-le esitati korrapäraselt teavet selliste seadusandlike ettepanekute menetlemise seisu kohta, millel võib olla mõju sisejulgeolekule ning mida arutatakse nii justiits- ja siseküsimumuste valdkonnas kui ka väljaspool seda. Muuhulgas anti korrapärane ülevaade digivaldkonna ettepanekutest, mis hõlmas üksikasjalikku teavet väljaspool justiits- ja siseküsimumuste valdkonda menetletavate asjakohaste seadusandlike ettepanekute kohta, sealhulgas tehisintellektimääruse ja digiteenuste määruse rakendamise ning digivaldkonna koondpaketi ja digivõrkude määruse seadusandlike ettepanekute kohta, ning tabelit, milles on esitatud justiits- ja siseküsimumuste valdkonna asjakohased õigusaktid ja nende rakendamise seis.

2025. aasta septembris andis komisjon teavet järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ja selle mõju kohta sisejulgeolekule. Lisaks andsid delegatsioonid teavet selle kohta, kuidas mõjutavad sisejulgeolekut kavandatav narkootikumide lähteaineid käsitlev määrus, määruse eelnõu, millega piiratakse keskkonnanalastel põhjustel plii ja selle ühendite kasutamist välitingimustes lasketegevuse laskemoonas ja kalastustarvetes, läbirääkimised määruse üle, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik ja luuakse Euroopa Liidu Tolliamet, ning tehisintellektimääruse rakendamise kontekstis suure riskiga tehisintellektisüsteeme käsitlevate komisjoni suuniste eelnõu ettevalmistamine.

COSI jätkab asjaomaste horisontaalsete seadusandlike ettepanekute jälgimist ja liikmesriikide teavitamist nende võimalikust mõjust sisejulgeolekule.

3. RASKE JA ORGANISEERITUD KURITEGEVUS

3.1 Kuritegevusega seotud ohte käsitlev valdkondadevaheline Euroopa platvorm (EMPACT)

COSI kandis jätkuvalt hoolt EMPACTi strateegiliste suuniste ja järelevalve eest.

2025. aasta märtsis Varssavis toimunud COSI mitteametlikul koosolekul tutvustas Europol 2025. aasta hinnangut ELi raske ja organiseeritud kuritegevuse põhjustatud ohtude kohta (EU SOCTA). Peamised järeldused olid, et organiseeritud kuritegevus suureneb, kohaneb kiiremini kui kunagi varem ja kujutab endast otsest ohtu meie ühiskonnale. Internetist on saanud peamine tegevuskoht ning tehisintellekti kasutamine annab kuritegevusele uut hoogu. Internetipettused on jõudmas ulatuse, mitmekesisuse ja keerukuse poolest etappi, mida võib võrrelda epideemiaga. Lähtudes Europoli välja toodud peamistest ohtudest, alustasid delegatsioonid arvamuste vahetust ELi kuritegevusvastase võitluse prioriteetide määramise üle EMPACTi 2026.–2029. aasta tsükliks.

Samal ajal vahetasid delegatsioonid arvamusi EMPACTi tuleviku üle, tuginedes EMPACTi eelneva, 2021.–2025. aasta tsükli hindamisel esitatud soovitudele. Mehhanismi institutsionaliseerimise asemel pidasid liikmesriigid paremaks tugevdada EMPACTi nõukogu järelduste kaudu. Delegatsioonid kordasid vajadust EMPACTi rahaliselt tugevdada, pidades silmas ka läbirääkimisi järgmise mitmeaastase finantsraamistiku üle.

COSI andis 2025. aasta mais oma heakskiidu nõukogu järelduste eelnõule, mis käsitleb EMPACTi tõhustamist ja ELi kuritegevusvastase võitluse prioriteete EMPACTi 2026.–2029. aasta tsükliks⁷ ning mille justiits- ja siseküsimuste nõukogu kiitis heaks 2025. aasta juunis⁸. Võttes arvesse varasemaid kogemusi, koostas eesistujariik Taani ettepaneku EMPACTi peamiste osalejatega seotud otsuste tegemise kohta. COSI toetusrühm leppis kokku EMPACTi volituste muutmises, mis

⁷ Nõukogu määras oma järeldustes EMPACTi järgmiseks tsükliks järgmised seitse ELi kuritegevusvastase võitluse prioriteeti: 1) kõige ohtlikumate kuritegelike võrgustike ja kurjategijate kindlakstegemine ja takistamine; 2) võitlus internetikuritegudega, mille hulk kasvab kõige kiiremini, nimelt küberrünnete, internetis toimuva laste seksuaalse ärakasutamise ja võrgupettuste skeemidega; 3) võitlus ebaseadusliku uimastikaubanduse vastu, keskendudes kanepi, kokaiini, heroini, sünteetiliste uimastite ja uute psühhoaktiivsete ainete tootmisele, nendega kauplemisele ja nende levitamisele; 4) võitlus rändajate smugeldamise ja inimkaubandusega; 5) võitlus tulirelvade ja lõhkeainetega seotud kuritegevuse vastu; 6) keskkonnakuritegudega seotud võrgustike takistamine; 7) võitlus majandus- ja finantskuritegudega, nagu käibemaksupettus ja varifirmadega seotud ühendusesisene pettus, aktsiisi- ja tollipettus, intellektuaalomandiga seotud kuritegevus ning kaupade ja raha võltsimine.

⁸ 9397/25.

puutub peamiste osalejate nimetamise ja heakskiitmisse, ning EMPACTi muudetud aruandlusmehhanismis.

COSI toetusrühm jälgis korrapäraselt EMPACTi operatiivtegevuskavade rakendamist, sealhulgas ühismeetmete päevade elluviimist. Toetusrühm arutas EMPACTiga seotud finants- ja kommunikatsiooniaspekte ning uuris õiguskaitse töörühma (toll) tegevuskava ja EMPACTi operatiivtegevuskavade koostoimet.

EMPACTi uue, 2026.–2029. aasta tsükli käivitamiseks leppis COSI toetusrühm kokku komisjoni koostatud üldises mitmeaastases strateegilises kavas, sealhulgas ühistes horisontaalsetes strateegilistes eesmärkides, enne operatiivtegevuskavade koostamise protsessi algatamist. Seejärel viis COSI toetusrühm lõpule 13 operatiivtegevuskava juhtide ja kaasjuhtide ning nendes kavades osalejate nimetamise protsessi ning kiitis 2026.–2027. aasta operatiivtegevuskavad heaks.

2026. aasta juunis esitas Europol aruande „The blueprint of criminal opportunism“ („Kuritegeliku oportunisti mehhanism“) peamised järeldused, andes ülevaate kõige ohtlikumate kuritegelike võrgustikega seotud muutuvatest ohtudest (aruande esimene väljaanne ilmus 2024. aastal). Europol tutvustas ka kliendinõuete kavandit, valmistades ette 2027. aastal delegatsioonidele arutamiseks esitatavat vahearuannet uute, muutuvate või tekkivate ohtude kohta.

3.2 Õiguskaitse töörühmaga (politsei) seotud võrgustike korraldamine ja prioriseerimine

COSI kinnitas 2026. aasta mais õiguskaitse töörühmaga (politsei) seotud õiguskaitsevõrgustike korraldamise ja prioriseerimisega seotud töö ajakava. Selle tegevuse eesmärk on ühtlustada töörühmaga seotud võrgustike tööd ning parandada nende juhtimist ja aruandlust. Küprose eesistumise ajal lepidi kokku, et luuakse alus selle protsessi jätkumiseks järgmise kolmiku eesistumise ajal.

3.3 Haldusalane lähenemisviis ja uurimise erimeetodid

Võttes arvesse komisjoni kavandatavat ettepanekut vaadata läbi nõukogu 24. oktoobri 2008. aasta raamotsus 2008/841/JSK organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse kohta, vahetas COSI 2026. aasta mais mõtteid seoses ELi tasandil organiseeritud kuritegevuse vastu tõhusa võitlemisega, kasutades haldusalast lähenemisviisi ja uurimise erimeetodeid. Delegatsioonid toetasid barjäärimudeli tugevdamist ja pooldasid liidu raamistiku väljatöötamist, mis tugineks riikide kogemustele ja võimaldaks haldusteabe vahetamist. Seoses uurimise erimeetoditega pidasid

delegatsioonid paremaks optimeerida olemasolevaid vahendeid, nagu Euroopa uurimismäärus, selle asemel, et taotleda ühtlustamist uute liidu õigusaktide kaudu.

3.4 Internetitaristu kasutamine organiseeritud kuritegevusega seotud vägivalda puhul

2025. aasta juulis Kopenhaagenis toimunud mitteametlikul kohtumisel arutas COSI vägivallateenuste pakkumist ja eelkõige alaealiste veebipõhist värbamist vägivallategude toimepanemiseks. Delegatsioonid olid ühte meelt, et vägivallateenuste pakkumine on üha murettekitavam probleem, millega tuleks tegeleda kogu ühiskonda hõlmava lähenemisviisi abil, mis tähendab koostööd tööstusega, ennetamist, õiguskaitsealast koostööd ja uurimismeetoditega seotud teabevahetust. Jälgimist väärivate õigusloomeelementidena toodi välja digiteenuste määrase rakendamine ja terroristliku veebisisu määrase hindamine.

3.5 Ebaseaduslik uimastikaubandus

Seoses muutuste ja uute suundumustega, mis puudutavad uimastiturge ja ebaseadusliku uimastikaubanduse marsruute, kinnitasid eksperdid 2025. aasta märtsis Varssavis toimunud COSI mitteametlikul koosolekul, et pärast Euroopa peamiste sadamate vastupanuvõime parandamiseks tehtud investeeringuid võib täheldada uimastikaubanduse ümbersuunamist vähemtähtsatesse väikestesse sadamatesse. Nõudlus uimastite järele kasvab ning Euroopas tekib järjest uusi laboreid, kus toodetakse sünteetilisi uimasteid või töödeldakse kokaiini.

COSI vahetas 2026. aasta veebruaris arvamusi komisjoni teatiste üle, mis käsitlevad ebaseadusliku uimastikaubanduse vastase võitluse täiustatud raamistikku, keskendudes ELi tegevuskavale 2026–2030. Enamik delegatsioone pidas kavandatavat ELi narkostrategie ja tegevuskava tervitatavaks ning mõned neist rõhutasid COSI tiheda kaasamise tähtsust, eelkõige selleks, et anda strateegilisi suuniseid operatiivkoostööd nõudvate meetmete kohta. COSI leppis kokku, et tegevuskava tuleks täiendada tegevustega, mis on muu hulgas seotud järgmisega: rahavoo jälgimise põhimõte; merendusmõõde, sealhulgas sadamad ning Merenduse Valdkonna Analüüsise ja Operatsioonide Keskuse narkootikumidevastase võitluse töörühma (MAOC-N) kaasamine; avaliku ja erasektori partnerluste arendamine, näiteks seoses koostööga posti- ja pakiteenuste valdkonnas; koostöö tugevdamine tehnoloogiaettevõtetega, et ennetada veebipõhist värbamist; kiirlaevade ning allvee- või poolallveesõidukite kasutamine ning heade tavade võimalik rakendamine riigi tasandi

õigusraamistikus. Mõned delegatsioonid märkisid, et Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti (Frontex) rolli ebaseadusliku uimastikaubanduse vastases võitluses tuleks põhjalikumalt analüüsida.

Eesistujariik teavitas 2026. aasta mais delegatsioone käimasolevast tööst, mille tulemusel kiideti justiits- ja siseküsimuste nõukogu 2026. aasta juuni istungil heaks nõukogu järeldused ELi narkostrategia ühise rakendamise kohta⁹, ning märkis, et COSI jätkab suuniste andmist ebaseadusliku uimastikaubanduse vastase tegevuskava rakendamisega seotud operatiivkoostöö küsimustes. Portugal jagas teavet seoses MAOC-Ni tööga ja vajadusega tagada organisatsiooni piisav liidupoolne rahastamine, et garanteerida praeguse tegevuse jätkumine ja kavandatud uute tegevuste elluviimine.

3.6 Rändajate smugeldamise ennetamine ja selle vastu võitlemine digiajastul

COSI vahetas 2025. aasta veebruaris arvamusi peamiste probleemide üle, mis on seotud rändajate smugeldamise vastase võitlusega digiajastul, ning kaalus vahendeid ja lahendusi, mida saaks sellega seoses välja töötada või täiustada. Eesistujariik Poola tutvustas Poola piirivalve spetsiaalse küberosakonna tööd kui näidet tõhusast riiklikust lahendusest, eelkõige rahavoo jälgimise ja raha arestimise alal. Arutelu käigus osutasid delegatsioonid vajadusele teha järgmist: tugevdada koostööd ja teabevahetust liikmesriikide vahel ning kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, mida vajaduse korral hõlbustab Europol; arendada edasi dialoogi eraõiguslike isikutega, sealhulgas ELi internetifoorumi kaudu; tagada kehtivate õigusaktide (nt digiteenuste määrus, elektrooniliste tõendite pakett) tõhus rakendamine; püüda saavutada kiire poliitiline kokkulepe rändajate smugeldamise vastase paketi raames kavandatavate uute õigusaktide suhtes ning kasutada parimal viisil ära olemasolevaid struktuure, nagu EMPACT, Europoli ELi internetisisust teavitamise üksus ja ekspertide võrgustik „DigiNex“.

Eesistujariik Küpros jätkas õiguskaitse töörühmas (politsei) rändajate smugeldamise ennetamise ja selle vastu võitlemisega seotud tööd, esitades eesistujariigi aruande, milles toodi esile konkreetset operatiivsoovitused õiguskaitseasutustele.

3.7 Inimkaubandus

2025. aasta märtsis Varssavis toimunud COSI mitteametlikul koosolekul rõhutasid delegatsioonid, et inimkaubanduse vastane võitlus peaks olema üks ELi kuritegevusevastase võitluse prioriteete EMPACTi uue tsükli raames. Seda liiki kuritegevuse vastu tõhusalt võitlemise meetmete hulgas

⁹ 9974/26.

juhtisid delegatsioonid tähelepanu koostööle digiplatvormidega (kes peaksid rakendama digiteenuste määrust tulenevaid kohustusi), veebiämblike kasutamisele (sealhulgas häkatonide tegevuspäevadel) õiguskaitseasutuste poolt veebisaitide avastamiseks ja sulgemiseks, piiriülesele/rahvusvahelisele koostööle päritoluriikidega ning järelevalvele seaduslike äristruktuuride kasutamise üle, mis on levinud meetod kõnealuse ebaseadusliku tegevuse varjamiseks.

Eesistujariik Küpros jätkas õiguskaitse töörühmas (politsei) tööd inimkaubanduse ennetamise ja selle vastu võitlemise valdkonnas, esitades eesistujariigi aruande, milles tuuakse esile konkreetset operatiivsoovitused õiguskaitseasutustele.

3.8 Rahavoo jälgimine: finantsuurimised ja krüptoraha

Finantsuurimiste ja krüptoraha valdkonnas rõhutati 2026. aasta jaanuaris Nikosias toimunud COSI mitteametlikul kohtumisel peetud aruteludes krüptovarade üha suuremat kasutamist organiseeritud kuritegevuses ning vajadust paremate eksperditeadmiste järele nende varade jälgimisel ja külmutamisel. Leitakse, et täiendavasse koolitusse ja paremasse teabevahetusse tuleks veelgi investeerida. Arvamuste vahetuses käsitleti ka strateegilist autonoomiat, kusjuures mõned delegatsioonid rõhutasid vajadust ELi krüptojälgimisvahendite ja andmete juurdepääsu järele, et tagada tõhus õiguskaitse. Europoli volituste läbivaatamises nähti võimalust tugevdada ameti suutlikkust toetada finantskuritegevuse vastast võitlust.

3.9 Ebaseaduslik kauplemine kultuuriväärtustega

COSI mitteametlikul koosolekul Nikosias 2026. aasta jaanuaris olid delegatsioonid ühel nõul, et tegemist on raske kuriteoliigiga ning et tuleb tugevdada internetimüügi järelevalvet ja teha koostööd kultuuriasutustega. ELi ühise tehingute registri võimalikkuse arutamine ja olemasolevate võrgustike, näiteks CULTNETi kasutamise maksimeerimine, nagu ka koostöö Europoli ja Interpoliga, on valdkonnad, kus tuleks teha täiendavat tööd. Eesistujariik Küpros jätkas õiguskaitse töörühmas (politsei) ebaseadusliku kultuuriväärtustega kauplemise alast tööd, leppides kokku eesistujariigi aruandes¹⁰, milles tuuakse esile konkreetset operatiivsoovitused õiguskaitseasutustele.

¹⁰ 9312/26.

4. VÕITLUS TERRORISMI JA VÄGIVALDSE ÄÄRMUSLUSE VASTU

Terrorism ja vägivaldne äärmuslus kujutavad Euroopa Liidule ja selle liikmesriikidele jätkuvalt suurt ohtu. COSI on korrapäraselt hinnanud terrorismiohust tulenevaid probleeme ja kaalunud meetmeid, et neile tõhusalt vastu astuda. Alates 2016. aastast on COSI iga kuue kuu järel heaks kiitnud soovitusel, mis põhinevad terrorismivastase võitluse valdkonna ELi ohuhinnangul.

COSI mitteametlikul koosolekul Nikosias 2026. aasta jaanuaris määratlesid delegatsioonid nihilistliku äärmusliku vägivalla kui inimvaenulikud rünnakud, millel puudub konkreetne ideoloogia või motivatsioon, välja arvatud vaimustus vägivallavaimustus. Pärast ELi terrorismivastase võitluse koordinaatori ettekannet tunnistasid delegatsioonid, et nihilistlik äärmuslik vägivald on esilekerkiv oht kõigis liikmesriikides. Nii ohvrid kui ka vägivalla toimepanijad on sageli alaealised või noored, kes tegutsevad digikeskkonnas. See nähtus on keeruline ja raskesti liigitatav. Olemasolevad õiguslikud vahendid ja teemat käsitlevad foorumid peaksid jätkama koostöö edendamist tehniliste teenuseosutajatega. Delegatsioonid rõhutasid ka vajadust valdkondadevahelise lähenemisviisi järele, mis hõlmaks ennetusmeetmeid ja teadlikkuse suurendamise kampaaniaid, eelkõige noorte seas.

5. TEHNOLOOGIA JA INNOVATSIOON

5.1 Andmetele juurdepääs tõhusa õiguskaitse eesmärgil

Pärast nõukogu 2024. aasta detsembri järeldusi, milles käsitletakse andmetele juurdepääsu tõhusa õiguskaitse eesmärgil¹¹, tegi eesistujariik Poola ettepaneku meetmete kohta, mida saaks kiirelt võtta või prioriseerida tegevuskavas, mida komisjon sel ajal alles ette valmistas. Lisaks esitas eesistujariik Poola mõned näited kommunikatsioonitegevustest ning pani kokku mitteammendava hulga põhisõnumeid ja näidisjuhtumeid, mis võiksid olla abiks liikmesriikide ametiasutustele, sealhulgas õiguskaitse- ja õigusasutustele, komisjonile, ELi terrorismivastase võitluse koordinaatorile ning justiits- ja siseküsimustega tegelevatele asutustele, kui nad jagavad teavet, mis käsitleb andmetele juurdepääsu tõhusa õiguskaitse eesmärgil riiklikul, ELi või rahvusvahelisel tasandil. Delegatsioonid väljendasid heameelt algatuse üle rakendada osa meetmeid viivitamatult ja töötada välja ühine narratiiv, et teavitada juurdepääsust andmetele. COSI kutsus Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ametit (Eurojust) ja Europolit üles koguma asjakohaseid juhtumite näiteid ja teabematerjale.

Komisjon esitas 2025. aasta juulis Kopenhaagenis toimunud COSI mitteametlikul koosolekul andmetele õiguskaitse eesmärgil seadusliku ja tulemusliku juurdepääsu andmise tegevuskava¹², mille ta oli vastu võtnud 24. juunil 2025, ning delegatsioonid kiitsid selle üldjoontes heaks, kuigi mõned liikmesriigid olid lootnud kõrgemaid eesmäärke ja selgemaid tähtaegu. Otspunktkrüpteeritud kommunikatsiooniteenuste andmetele juurdepääsu käsitlevas arutelus akadeemiliste ringkondade, tööstuse ja kodanikuühiskonna esindajatega keskenduti õiguste tasakaalustamisele ja tehniliste lahenduste väljatöötamisele, järgides riskipõhist lähenemisviisi. Selle teemaga jätkab tööd komisjoni eksperdirühm, kes töötab 2026. aastaks välja krüpteerimist käsitleva tehnoloogia tegevuskava.

2025. aasta septembris vahetas COSI arvamusi nõukogu struktuurides võetud järelmeetmete üle, et valmistada ette nõukogu justiits- ja siseküsimuste 2025. aasta oktoobri istungit. Delegatsioonid leidsid, et eesistujariigi Taani koostatud ülevaade on sobiv raamistik tegevuskava ja muude liikmesriikide poolt prioriteediks seatud meetmete rakendamise koordineerimiseks, arutamiseks ja jälgimiseks.

¹¹ 16448/24.

¹² 10806/25.

2025. aasta novembris kinnitas COSI edasised sammud nõukogu struktuurides tehtavaks tööks, mida teha seoses juurdepääsuga andmetele tõhusa õiguskaitse eesmärgil¹³, ning vahetas arvamusi tõhusa õiguskaitse eesmärgil andmetele juurdepääsu standardimise aspektide üle. Delegatsioonid kaalusid lahendusi õiguskaitseasutuste esindatuse paremaks koordineerimiseks ja prioriseerimiseks standardiorganisatsioonides ning kutsusid komisjoni ja Europolit üles toetama liikmesriike nende edasiarendamisel. Delegatsioonid rõhutasid, et järgmise mitmeaastase finantsraamistiku raames tuleks liikmesriikidele teha kättesaadavaks piisavad rahalised vahendid.

COSI delegaadid märkisid 2026. aasta mais, et nad jäävad ootama eelseisvaid arutelusid nõukogu struktuurides andmete säilitamise teemal ja krüpteerimist käsitleva tehnoloogia tegevuskava üle. Muude teemadena tõsteti esile vajadus tõhustada jõupingutusi digitaalkriminalistika valdkonnas, tugevdada koostööd standardimises ja teha aktiivsemat teavitustööd õiguskaitseasutuste ees seisvate probleemide osas.

2026. aasta juunis tutvustas Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (FRA) COSI toetusrühmale uuringut, mis käsitleb üldsuse arusaamu andmetele juurdepääsust ning mis näitab suurt erinevust eri liikmesriikide avalikus arvamuses, sealhulgas seoses usaldusega riiklike ametivõimude vastu. Europol ja Eurojust andsid teada enda kogutud illustreerivatest juhtumitest, mis hõlmasid ebaõnnestunud või hilinevad uurimisi ja edulugusid. COSI toetusrühm rõhutas, kui oluline on jätkata juhtumite näidete kogumist. Rootsi teatas, et korraldab koos Ühendkuningriigiga 17.–18. novembril 2026 Stockholmis teise rahvusvahelise sümposiooni andmetele seadusliku juurdepääsu kohta (ISLA).

5.2 Operatiivkoostöö drooniohtude vastu võitlemiseks

COSI väljendas 2026. aasta mais heameelt komisjoni drooni- ja droonitõrjevaldkonna turvalisuse tegevuskava üle ning märkis, et pahatahtlik droonitegevus on muutunud üha sagedasemaks ja keerukamaks. Peamiste prioriteetidena nimetati tõhustatud teabevahetust ELi tasandil ning ühishankeid, koolitust, teadusuuringuid ja õppuseid. COSI panust kasutati aruandes, mille koostas ajutine tulevaste kriisidega seotud valmisoleku, reageerimisvõime ja vastupanuvõime suurendamise töörühm (AHWP Resilience) ning mis esitati alaliste esindajate komiteele 2026. aasta juunis.

¹³ 14472/1/25 REV1.

5.3 ELi sisejulgeoleku innovatsioonikeskus

COSI strateegiliste suuniste kohaselt loodi ELi sisejulgeoleku innovatsioonikeskus justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste ja organite koostöövõrgustikuna, mille eesmärk on toetada ELi ja selle liikmesriikide sisejulgeolekus osalejate tööd, pakkudes uuendusi ja tõhusaid lahendusi. Innovatsioonikeskus korraldas 2025. aasta novembris Brüsselis oma iga-aastase ürituse, kus eksperdid arutasid tulevikusuundade strateegilist analüüsi, biomeetriat, tehisintellekti, krüpteerimist ja droone.

COSI võttis teadmiseks ELi sisejulgeoleku innovatsioonikeskuse juhtrühma esitatud teabe (prioriteetide vahehindamine, 2025. ja 2026. aasta töökavad, 2024. ja 2025. aasta tegevusaruanded). COSI kinnitas innovatsioonikeskuse juhtrühma uuendatud koosseisu ajavahemikuks 2026. aasta juulist 2027. aasta detsembrini.

6. RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ

6.1 Koostöö Ladina-Ameerika riikidega

Eesistujariikide kolmiku eesistumisperioodil töötas COSI selle nimel, et veelgi tugevdada sisejulgeolekualast partnerlust Ladina-Ameerika riikidega. COSI aitas ette valmistada 2025. aasta märtsis Brüsselis nõukogu justiits- ja siseküsimuste istungi raames toimunud kolmandat ELi ja CLASI ministrite kohtumist ning ELi ja CLASI ühisdeklaratsiooni, mis sisaldas esimest korda lisa, milles esitati tegevuskava operatiivkoostöö prioriteetide rakendamiseks.

2025. aasta novembris kohtusid COSI delegaadid teist korda oma Ladina-Ameerika kolleegidega ELi ja CLASI kõrgemate ametnike kohtumise vormis, et arutada raske ja organiseeritud kuritegevusega seotud küsimusi, mis pakuvad ühist huvi. Nad arutasid, kuidas tugevdada kahe piirkonna vahelist operatiivkoostööd, tuginedes EMPACTile ja uutele CLASI operatiivtegevuskavadele. Mainiti mitmeid näiteid edukast operatiivkoostööst. Mõlemad pooled rõhutasid rahvusvahelise kuritegevuse vastase võitluse prioriteetide tugevat kooskõla, eelkõige sellistes kuritegevuse valdkondades nagu inimkaubandus, ebaseaduslik tulirelva- ja uimastikaubandus.

COSI ja CLASI arutasid kahe piirkonna vahel õiguskaitse eesmärgil toimuva teabevahetusega seotud probleeme. Delegatsioonid rõhutasid olemasolevate kahepoolsete koostöökavade ning Europol ja Interpoliga tehtava jätkuva koostöö tähtsust, soovitades samal ajal kiiresti sõlmida täiendavad rahvusvahelised lepingud, mis võimaldaksid koostööd CLASI riikide ja Europol vahel. Järjekordse võimalusena hõlbustada teabe jagamist mainiti Ameripoli lepingu peatset ratifitseerimist.

Lisaks vahetasid COSI ja CLASI arvamusi logistikakeskuste vastupanuvõime üle kuritegevuse sisseimbumise suhtes, kinnitades, kui tähtsad on teabevahetus, avaliku ja erasektori partnerlused (nagu Euroopa sadamate liit) ning tegelemine selliste nõrkade kohtadega nagu korruptsioon ja ebaseaduslik lähteainetega kauplemine. Mitu delegatsiooni avaldas poolehoidu ühistele riskihindamistele ja kooolitusprogrammidele. Mõlema piirkonna demokraatliku valitsemistava ja julgeoleku tugevdamiseks peeti vajalikuks vastastikust usaldust ja jätkuvat koostööd, et lahendada selliseid probleeme nagu korruptsioon ja kuritegevuse imbumine seaduslikku majandusse.

COSI-t teavitati ELi ja CLASI institutsioonidevahelistest kohtumistest Tšiilis Santiagos 2026. aasta veebruaris ja hübriidvormis 2026. aasta juulis. COSI toetusrühm alustas tööd ELi ja CLASI ministrite ühisdeklaratsiooni uue kavandiga, et valmistuda järgmiseks ELi ja CLASI ministrite kohtumiseks, mis toimub 2026. aasta detsembris Brüsselis.

6.2 Piirkondlik sisejulgeolekualane dialoog Vahemere piirkonna riikidega

Eesistujariikide kolmiku eesistumisperioodil kaalus COSI ELi ja Vahemere piirkonna riikide julgeolekupartnerluse tugevdamist uue Vahemere piirkonna leppe kontekstis. Delegatsioonid nõustusid piirkonna strateegilise tähtsusega ning rõhutasid vajadust tõhustada operatiivkoostööd ja teabevahetust sellistes valdkondades nagu ränne, ebaseaduslik uimastikaubandus ja terrorismivastane võitlus. 2026. aasta veebruaris kinnitas enamik delegatsioone oma valmisolekut alustada Vahemere piirkonna riikidega sisejulgeolekualast dialoogi. Nad eelistasid järkjärgulist lähenemisviisi, alustades piiratud arvuga temaatiliste prioriteetidega, tuginedes EMPACTile, ja piiratud arvuga partnerriikidega. COSI nõustus, et uus dialoog peaks olema kooskõlas olemasolevate algatustega, eelkõige ELi ning Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika kõrgetasemelise koostöödialoogiga. Dialoogi korralduse küsimuses märkisid delegatsioonid, et nad eelistavad iga-aastaseid kohtumisi kõrgemate ametnike tasandil, ideaaljuhul vahetult enne või pärast COSI koosolekut. COSI esimees kutsus komisjoni üles koostama Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonnas olemas olevatest asjakohastest julgeolekualgatustest ülevaate, mille komisjon seejärel COSI toetusrühmale esitas.

Eesistujariik Küpros teavitas 2026. aasta mais delegatsioone käimasolevast tööst sisejulgeolekualase dialoogi alustamiseks Vahemere lõunapiirkonna partneritega, sealhulgas esimestest mõttevahetustest piirkonna mitme riigiga koos komisjoni ja Euroopa välisteenistusega. Järgmine eesistujariik Iirimaa teatas, et esimene kõrgemate ametnike kohtumine on kavandatud toimuma vahetult enne või pärast COSI kohtumist 2026. aasta novembris.

6.3 Koostöö Lääne-Balkaniga, Ameerika Ühendriikidega ja Interpoliga

Eesistujariik teavitas COSI-t Lääne-Balkani partneritega ja Ameerika Ühendriikidega peetavate justiits- ja siseküsimumuste teemaliste ministritevaheliste kohtumiste ettevalmistamisest ja tulemustest ning kõrgemate ametnike korrapärastest kohtumistest justiits- ja siseküsimumuste vallas Lääne-Balkani partnerite, Ameerika Ühendriikide ja Interpoliga. Komisjon teavitas COSI-t ELi ja Interpoli koostöölepingu üle peetavate läbirääkimiste seisust.

7. VÄLIS- JA SISEJULGEOLEKU VAHELINE SEOS

7.1 Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja mõjud sisejulgeolekule

Kuna Venemaa Ukraina-vastane agressioonisõda jätkub, vahetas COSI arvamusi ennetusmeetmete üle, mis on seotud Ukrainast ebaseaduslikult üle piiri toimetatavate relvade ja laskemoona ohuga. Kuigi EL ei ole seni kogenud Ukrainast pärit tulirelvade massilist sissevoolu, nõustusi delegatsioonid, et olukord nõuab pidevat jälgimist, kuna see võib tulevikus muutuda. Sellest tulenevalt tuleks kaaluda võimalikke edasisi ennetusmeetmeid. Delegatsioonid kinnitasid oma soovi jätkata Ukrainaga tihedat koostööd tulirelvade kõrvalesuunamise vastaste meetmete ELi loetelu rakendamisel.

2025. aasta novembris tegi Eesti ettepaneku koordineeritud reageerimiseks sisejulgeolekuohule, mida kujutavad endast Venemaa endised võitlejad.

7.2 Süürias valitseva olukorra mõju ELi sisejulgeolekule

ELi terrorismivastase võitluse koordinaatori esitatud tegevuskava alusel hindas COSI olukorda Süürias ja selle mõju ELi sisejulgeolekule, valmistudes nõukogu justiits- ja siseküsimuste 2025. aasta märtsi istungiks. Delegatsioonid nõustusi, et on vaja jääda valvsaks ja tagada valmisolek, tõhustades teabevahetust ja piirikontrolli ning kasutades Schengeni infosüsteemi parimal viisil.

8. JSK ASUTUSED

2025. aasta veebruaris esitas Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet (eu-LISA) COSI-le justiits- ja siseküsimuste asutuste võrgustiku 2024. aasta aruande. FRA tutvustas võrgustiku 2025. aasta prioriteete.

2026. aasta veebruaris esitas FRA COSI-le justiits- ja siseküsimuste asutuste võrgustiku 2025. aasta aruande. Võrgustiku 2026. aasta prioriteete tutvustas Euroopa Liidu Uimastiamet (EUDA).

2025. aasta mais pidas COSI strateegilise arutelu Europoli tuleviku üle, et aidata kaasa komisjoni ettevalmistavale tööle ameti volituste läbivaatamiseks, võttes arvesse Euroopa politsei juhtide ühisavaldust Europoli edasise arengu kohta. Delegatsioonid kinnitasid taas, et Europoli igasugune operatiivtegevus peab toimuma kokkuleppel asjaomaste liikmesriikide ametiasutustega ning sunnimeetmete kohaldamise eest peaksid vastutama üksnes riiklikud ametiasutused. Delegatsioonid osutasid valdkondadele, kus Europol võiks olla liikmesriikide toetamisel aktiivsem, näiteks finantsuurimised ja vara tagasivõitmine, innovatsiooni- ja tehnoloogiasuutlikkuse ühendamise, õiguskaitsevahendite pakkumine, teabevahetus ning suhted eraõiguslike isikute ja kolmandate riikidega.

Arutelud Europoli tuleviku üle jätkusid 2026. aasta veebruaris, et valmistada ette nõukogu justiits- ja siseküsimuste 2026. aasta märtsi istungil toimuvat arvamuste vahetust. COSI kinnitas, et Europoli rolli teabevahetuse ja -analüüsi keskusena tuleks tugevdada, eelkõige parandades Europoli olemasolevaid vahendeid, süsteemide koostalitlusvõimet ja standardimist. Samuti kinnitas COSI, et tuleks tagada Europoli tihedam koostöö teiste ELi asutuste ja organite ning kolmandate isikutega, austades samal ajal iga asutuse individuaalseid volitusi. Delegatsioonid olid nõus, et tähtis on võidelda hübriidohtude vastu, kuid väljendasid ettevaatlikkust Europoli kaasamise suhtes sellesse valdkonda ja Europoli volituste võimaliku laiendamise suhtes selles valdkonnas. Paljud delegatsioonid rõhutasid seoses sellega vajadust piirata Europoli toetustegevust piiriüleste kuritegudega. Juhtimise osas väljendas enamik delegatsioone toetust Europoli praeguste juhtimisstruktuuride säilitamisele, tugevdades samal ajal Europoli riiklike üksuste ja kontaktametnike rolli ja vastutust, kui see on vajalik.

COSI võttis 2026. aasta mais teadmiseks ELi õiguskaitsealaste koolitusvajaduste 2026.–2029. aasta hindamise peamised järeldused, mille esitas Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Amet (CEPOL), ning kriminaalasjades tehtava politsei- ja õiguslase koostöö koostööstuskomitee (CATS) esimees teavitas Europolit ja Eurojusti vahelist koostööd käsitlevast arutelust, mis oli toimunud kõnealuse komitee mitteametlikul kohtumisel 2026. aasta aprillis.
